

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrtna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravištvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Poštni ček. rač. št. 11.461.

Fragor:

Občinske davščine od najemnin in drž. nameščenci.

Po členu 127 zakona o uradnikih in ostalih državnih uslužbencih plačujejo državni nameščenci zgolj davek na plačo in na pokojnino, oproščeni pa so plačevanja davkov na ostale prejemke kakor tudi plačevanja vseh državnih in samoupravnih doklad.

Naša avtonomna mesta, delegacija ministrstva financ za Slovenijo v Ljubljani in velika župana ljubljanske in mariborske oblasti tolmačijo to določilo uradniškega zakona tako, da pobiranje gостаščine in drugih občinskih davščin, ki se računajo od najemnine, ne nasprotuje določili čl. 127, češ, zakon zabranjuje zgolj obremenitev službenih prejemkov, ne izključuje pa, da se drugi viri obdavčujejo s samostalnimi komunalnimi davščinami; objekt slednjih niso službeni prejemki, državnega nameščence, ampak njegova stanovanjska potrošnja. Zveza drž. nameščencev za Slovenijo v Ljubljani je ob več prilikah pokrenila to vprašanje, zastopajoč stališče, da so državni nameščenci po jasnem besedilu čl. 127 oproščeni vseh samoupravnih doklad, torej tudi občinskih najemninških doklad, češ, tu gre za privilegij državnih nameščencev, ki ga je treba poudarjati zlasti v dobi, ko država sankcionira prostost najemnin, ne da bi bila stanarine svojih nameščencev poprej prilagodila valoriziranim najemninam. Toda podveziti koraki radi tako zvanega pomanjkanja aktivne legitimacije za pritožbo v konkretnem primeru niso imeli povolljnega uspeha.

Da so državni nameščenci oproščeni le samoupravnih naklad na plače, ne pa tudi drugih samoupravnih doklad, tudi ne mestnih davščin od najemnine za stanovanje, to mnenje ni pravilno, niti ne pristoji komurkoli pravica, tolmačiti določila uradniškega zakona v kvar državnih nameščencev. Res je, da je Direkcija neposrednih porez prvotno zastopala tako zvano fiskalno stališče, ki se krije z rečenim protinadničkim tolmačenjem. Toda ministrstvo pravde je s svojim pismom z dne 20. januarja 1926 broj 5921 ministrstvu financ, generalni direkciji neposrednih porez prijavilo svoje avtoritativno tolmačenje, da so gostaščine in slične občinske davščine (največkrat »najemni prirezi« nazvane) stvarno samoupravni prirezi, pa bodisi da so računane od najemninškega davka, bodisi od brutonajemnine. (V pismu je izrečno naveden »najamni fišir« v Hrvatski in Slavoniji, ki se docela krije z našo gostaščino). Toda državni nameščenci da so po čl. 127 uradniškega zakona oproščeni plačevanja VSEH državnih in samoupravnih prirezov. S plačevanjem teh prirezov da se izigrava zakon na škodo državnih uslužbencev. Zato da je ministrstvu pravde čast zaprositi Direkcijo neposrednih porez, da izvoli z razpisom izdati nalog pristojnim finančnim oblastvom, da takoj ustavijo plačevanje takih davščin, v kolikor generalna direkcija soglaša s tem mnenjem. Ministrstvo pravde je tudi mnenja, da bi bilo treba pri tej priliki izdati izčrpna navodila o tem, kaj je razumeti pod pojmom samoupravnih prirezov. Plačevati da bi se smele

samo take občinske davščine, ki predstavljajo takse za gotovo konkretno dejanje občinskih organov, kakor so n. pr. takse za dnevničarje, stražanje itd. Toda že tako zvani gasilski prirez to ni, ker je namenjen vzdrževanju izvestne občinske ali prostovoljne naprave ter se plačuje procentualno od najemnine brez ozira na to, ali se delo teh organov v konkretnem primeru vrši ali ne. Končno je ministrstvo pravde prosilo Direkcijo neposrednih porez, naj ga nujno obvesti, kaj bo ukrenila, saj gre za stvar, pri kateri so državni nameščenci občutno tangirani, ker se toli jasno zakonsko določilo v njihovo škodo ne uporablja.

Generalna direkcija neposrednih porez si je to mnenje ministrstva pravde popolnoma usvojila ter ga je z odlokom z dne 16. marca 1926 broj 3163 doposlala delegaciji ministrstva financ v Zagrebu z dostavkom, da je ministrstvo pravde pristojno za tolmačenje določil zakona o uradnikih in ostalih državnih nameščencih gradjanskega reda, in zato da rešenje priobčuje z nalogom, da je treba o njem obvestiti finančna, občinska in ostala samoupravna oblastva.

Finančno ravnateljstvo v Zagrebu je z odlokom z dne 30. marca 1926 br. 9830/II-b. o. — 1926 dostavilo gornji nalog vsem podrejenim odsekom in nameščencem, zlasti tudi vsem poreznim uradom in občinskim poglavarstvom ter kratko dostavilo: »Na znanje in ravnanje s tem, da imajo mestni davčni uradi in občinska poglavarstva pobiranje samoupravnih prirezov z mesta ustaviti za državne uradnike in ostale državne nameščence gradjanskega reda.«

Občinske doklade od najemnine plačujejo že dve leti samo še državni nameščenci v Sloveniji. V vsej ostali državi je državnim nameščencem priznana svoboda neplačevanja občinskih doklad od najemnin. V Ljubljani gre n. pr. za 8% gostaščine, 10% vodarine in 2% kanalske pristojbine, skupaj za 20% od najemnine, torej za zelo občuten davek, ki ga mestna občina pobira brez vsake pravice! Slično je tudi v drugih krajih.

Naj ne pride nihče z zofizmom, da so te davščine naložene hišnim lastnikom in da se odmerjajo od čistega najemninškega donosa, pa da zategadelj niso tangirani interesi državnih nameščencev po čl. 127! Hišni lastniki se smatrajo le za inkasante teh davščin ter jih nikoli ne trpijo sami. Prevalé jih na najemnike in zahtevajo od njih, da jih v naprej plačujejo. So res tudi primeri, da kak hišni lastnik ex hoc titulo od najemnika zahteva več, nego je njemu predpisano. Take zlorabe se dajo kajpada brzo urediti. Večina hišnih posestnikov je zadovoljna ter dá na zahtevo svojemu najemniku, ki je državni nameščenec, pristanek v pisni obliki, da naj se brutonajemnina kar avtomatsko zniža za toliko, kolikor bi mestna občina pristala na neplačevanje teh svojih davščin.

Značilno za Slovence se nam zdi, da se monajo državni nameščenci, ti sužnji povojne dobe, tako puliti za tisto mrvo dobrote, ki jim jo njihov zakon nudi, dočim niti v Srbiji niti na Hrvatskem občinskih davščin od najemnine že zdavnaj več ne prtijo na rame — naj se poslužim izraza nemškega pesnika Lenaua — svojih oslov iz kamena.

Preprosta pot.

Neki urad pri nas je iskal Janeza Zvirco. Izginil je kot kača iz Spodnje vasi, in samo to se je izvedelo, da se je naselil nekje v Belem gradu. In gre pismo v Beograd, naj se »nemudno« sporoči njegovo bivališče, da se mu more dostaviti važen spis. Ali je šlo za bogato dediščino ali za opomin, ker nesrečni Janez ni plačal pasje marke — kdo ve?

Na tretjo urgenco šele pride odgovor. Temeljit, izčrpen odgovor, ki mu ni treba komentarjev in daljnjih poizvedb. Jasno in točno. Samo, samo . . .

Ste radovedni? Glasil se je tako-le: »Pozivno . . . in topogledno . . . in da tu uradno ni znano bivališče predmetnega Janeza Zvirco. Pošljite sem njegov točni naslov (mestni kvart, ulico, kučebroj), pa takoj ugodimo tamuradni molbi . . .«

Kaj pa hočete še več!

N. erga.

Socializacija.

Ker pojmujejo različni ljudje in različne organizirane družbe državo, njene naloge in sredstva, katerih naj bi se posluževala, različno, skušajo udeležiti državno misel na različne in bistveno si nasprotujoče načine.

Da je končni državni in zato tudi politični cilj **blagostanje celega naroda**, s tem so si več ali manj vsi edini, nasprotujejo si le v tem, kako se da ta cilj v vsakokratnih razmerah najlažje in najbolje doseči.

Pravilna ureditev gospodarskega življenja je bistveno odvisna od razmer v dobro urejeni in dobro upravljani državi. V taki državi mora biti zagotovljeno vsakomur, ki se trudi in dela, da si zagotovi sebi in svoji družini, človeka vreden obstoj.

Alko najrazličnejše državne institucije ne vrše svoje naloge tako, kot bi jo morale vršiti, je to morda znamenje nesposobnosti vodilnih oseb, še večkrat pa nedvomen dokaz brezbriznosti širših krogov, ki sicer samo tarnajo in zabavljajo zoper negospodarsko poslovanje, nimajo pa zmožnosti, s katerimi bi pripomogli k potrebnim izpremembi gospodarskih razmer.

V zadnjih dnevih se je naše državno vodstvo postavilo po robu nad lastniki premoženj, očitajoč jim, da državo z visokimi cenami izmožgavajo. Radi odpovedi dobav je grozila velika premožovna kriza, za katero bi skoro gotovo doprinesli največje žrtve ravno delavci.

Različni faktorji so šli na častno delo, preprečiti iz tega razvijajočega se spora z državo, pogin in brezposelnost delavstva.

Tudi v tem vprašanju si niso bile vse organizirane skupine na jasnem, kako pot in kaka sredstva je upotrebiti, da se doseže končen uspeh za koristi delavcev. Vse skupine so imele gotovo edini cilj pred očmi, rešiti nesreče delavstva.

Med najoriginalnejšimi predlogi, ki smo jih čitali v tem oziru, je bil brez dvoma oni, ki je zahteval **socializacijo rudnikov**. Ali je bilo to resno ali demagogično mišljenje, ni stvar, da bi danes tukaj raziskovali. Vsekakor je bil pa ta predlog jako smel.

Ponesrečeni preizkusi s socializacijo, ki jih opažamo po celem svetu v vseh državah, dokazujejo dovolj jasno, da je temu edina krivda brezbriznost, nezrelost in nesposob-

nost ljudi, ki so prišli s socializacijo v neposreden stik.

Vse zahteva od človeške družbe, da bi pravično uredila socialne in gospodarske razmere med ljudmi, pa le malo je onih, ki bi bili voljni resno in požrtvovalno sodelovati pri tem, kar naj bi imela izvršiti cela družba, ki obstoji iz posameznikov, kakoršen je vsakdo sam.

Socializacija ali podružabljenje bo mogoče šele tedaj, ko se bo vsakdo ali vsaj ogromna večina vseh članov človeške družbe dobro zavedala svojega članstva, in ne samo iz njega izvirajočih pravic, marveč tudi dolžnosti.

To pa se pričujo samo v zadrugi šoli.

Zadrugištvu je organizacija, ki je za gospodarstvo celokupnosti, kakor tudi za poedinca velikega in odločujočega pomena.

Uplivi zadrugištva se kažejo tudi v kulturnem življenju.

Zadrugištvu ne obvladuje samo gospodarskega življenja, marveč posega s svojim uplivom globlje, kjer ne gre več samo za gnotno korist in škodo, marveč za etične vrednote, ki so človeškemu srcu še dražje, kot stvarne dobrine.

Zadrugištvu mora imeti svoje meje, katere ni prekoračiti.

Vsakomur je dano na prosto, da vstopi v zadrugištvu ali sovražni tabor.

Vmesne poti ni!

V tem se vidi nesmisel, kako bedasto je danes govoriti o socializaciji, bodisi katerega koli večjega podjetja, ker istočasno vidimo, da stoji velika večina prebivalstva z delavstvom vred nehoti in le radi nerazumevanja v sovražnem taboru, proti zadrugištvu. Dobro in dosledno negovano zadrugištvu tvori jedro bodoče socializacije, ki se bo izvršilo brez vsakih prekucij le potom vztrajne zadrugištvu vzgoje. Brez vzgoje je pa socializacija nemogoča.

Zadrugištvu ni zlo, katerega se je treba ogibati, marveč je pozitivna državljanska dolžnost.

Zadrugištvu brezbrizen človek oškoduje sebe in druge gospodarsko in moralno.

Toliko časa pa, dokler bomo lahko pisali o zadrugištvu brezbriznosti človeka poedinca in družb, toliko časa se vremena ročnega in duševnega delavca ne bodo zjasnila.

Zato je dolžnost nas vseh, da korakamo in povedemo s seboj še druge v dan, da nas ne prehití noč.

»Zadrugar«.

Poročilo o občnem zboru „Dobrote“.

obsmrtnega podpornega društva poštnih nameščenec v Ljubljani,

ki se je vršil dne 4. marca 1928.

»Dobrota« je imela konec preteklega leta 2422 članov. Med letom jih je pristopilo 380, izstopilo 13, umrlo pa 18.

Dohodkov je imela »Dobrota« v preteklem letu na pristopnina 29.360 Din, na mesečnih prispevkih 165.234.50 Din, na obrestih in raznih dohodkih 10.529.30 Din, skupaj 145.123.80 Din, izdatkov pa za podpore 52.000 Din, za upravne stroške 8.763.03 Din. Prebitok znaša 84.360.77 Din, imetje pa 206 tisoč 827 Din 43 p.

Občni zbor je sklenil to-le:

1. Starešna meja.

V »Dobrota« se sprejemajo praviloma samo ne nad 45 let stare osebe. Starejše — nikakor pa ne nad 55 let stare — osebe se sprejemajo samo izjemoma, in sicer samo takrat, če jim do zdaj iz kakih posebnih vzrokov nikakor ni bilo mogoče pristopiti. To velja npr. za javne uslužbenke, ki se od drugod premeste v Slovenijo, za več kot 45 let stare novoporočene žene, za starše ali svojce, za katere je kak član »Dobrote« šele zdaj postal dolžan skrbeti ali z njimi stopiti v skupno gospodinjstvo in podobno.

Ne še 7 let stari otroci se morejo prijaviti samo kot izredni člani, po 7. letu pa se lahko prijavijo kot izredni ali kot redni člani.

2. Redni mesečni prispevki.

Redni mesečni prispevek se zviša od 1. aprila 1928 dalje od 4 Din na 5 Din, za otroke pa ostane sedanji prispevek 2 Din na mesec.

3. Pristopnine.

Pristopnine se določijo tako-le:

za otroke od 2 do 7 let	10 Din
za otroke od 7 do 21 let	20 »
za odrasle do 30 let	30 »
za odrasle od 30 do 35 let	50 »
za odrasle od 35 do 40 let	100 »
za odrasle od 40 do 45 let	200 »

Pomladni plašči

In obleke očarajo s svojo izredno lepoto vsako damo in pri tem je cena tako nizka, da je ne more doseči noben domač atelje.

Vabimo

FRAN LUKIČ, Ljubljana

Stritarjeva ulica.

Za izjemni sprejem nad 45, a največ 55 let starih članov znaša pristopnina: od 45 do 46 let 300 Din, potem pa za vsako nadaljnje leto starosti po 20 Din, a od 51 leta (od 400 Din) dalje po 25 Din več, tako da znaša pristopnina pri starosti od 54 do 55 let 500 Din.

4. Podpore.

A) Za tiste osebe, ki so bile še pred 1. julijem 1927 člani »Dobrote«, znaša podpora 5000 Din (namesto dosedanjih 3000 Din), a za otroke 2000 Din (namesto 1500 Din), za tiste pa, ki niso še eno leto v društvu, 1500 Din, za otroke 750 Din.

B) Za tiste osebe, ki so pristopile k »Dobroti« šele od 1. julija 1927 dalje, pa se je določila podpora tako-le:

a) prvega pol leta se ne plača nobena podpora, vrnejo pa se vplačane pristojbine;

b) po preteku pol leta znaša podpora 1500 Din, za otroke 750 Din;

c) po preteku enega leta 2000 Din, za otroke 1000 Din;

d) po preteku dveh let 2500 Din, za otroke 1250 Din;

e) po preteku treh let 3000 Din, za otroke 1500 Din;

f) po preteku štirih let 5000 Din, za otroke 2000 Din.

g) po preteku petih let 5000 Din, za otroke 2000 Din.

Če kak član, ki nima pravice do polne podpore, umre nenadno: za kapjo, zaradi kake nezgode ali podobno, lahko odbor njegovim preostalim dovoli za eno stopinjo višjo podporo, kakor bi sicer šla.

5. Izredne podpore.

Vsi redni, ne nad 45 let stari člani »Dobrote« pa tudi vsi sedanji redni člani »Dobrote«, ne glede na starost, lahko pridobijo pravico, da še po njih smrti izplača njih svojcem poleg redne še izredna podpora. Tisti člani, ki se za to prijavijo, bodo tvorili skupino B članov »Dobrote«, med tem ko vsi drugi člani pripadajo skupini A). Člani skupine B) se morajo obvezati, da bodo poleg plačevanja svojih rednih mesečnih prispevkov vsakokrat, kadar umre kak član te skupine, plačali še po 5 Din. Izredna podpora pa znaša tolikokrat po 5 Din, kolikor bo prijavljeno članov v skupino B). (Če se bo prijavilo v to skupino vsaj 1000 članov, bo tako znašala izredna podpora z redno podporo vred 10 tisoč Din.)

Sedanji člani »Dobrote« se morajo prijaviti v skupino B) najkasneje do 1. julija 1928. Po tem dnevu se niti sedanji niti novi člani, ki so starejši kot 45 let, pod nobenim pogojem ne bodo sprejemali v skupino B. Tudi bodo vsi tako stari kot novi člani, ki se prijavijo šele po 30. juniju 1928 v skupino B, pridobili pravico do izredne podpore šele pol leta po prijavi.

Ameriški milijonarji.

(Nadaljevanje).

Še nekaj o nekem multimilijonarju, čeprav ni amerikanec.

Približno pred enim letom si je eden iz angleške rodbine Rothschildov sam končal življenje. Našli so ga zabodenega v kopalni kadi. Vzrok samomora je ostal nepojasnen. Družinskih sporov ali denarnih zadreg ni bilo.

Vse svoje življenje se je ukvarjal z zbiranjem — bolh. Nad 3000 vrst bolh pozna. Na vsaki živali žive posebne bolhe. Rothschild je pošiljal posebne ekspedicije v tropske dežele, na lov na divje in redke živali. Ne zavoljo teh živali samih, temveč zaradi bolh, ki žive v njihovih kožulih. To je bila težavna naloga. Čim žival pogine, bolhe zapuste mrtvo truplo. Zato so morali mrhovino vtakniti nemudoma, čim so žival pobili, v gumijevo vrečo in nato poloviti na poseben način vse bolhe...

Rothschild je zapustil najboljše zbirko bolh na vsem svetu. John Rockefeller ml., ki je v letu 1924 plačal 7.435.169 dolarjev dohodninskega davka, se zabava s tem, da v baptistovski cerkvi, ki jo je na 64. cesti sam zgradil, bere sveto pismo in propoveduje poslušalcem. Vedno se zbira mnogo občinstva, ne zaradi njegovih pridig, temveč ker bi vsakdo rad videl moža, ki plačuje nad sedem milijonov dolarjev dohodnine. Vsekako je cerkev vedno prenapolnjena in John Rockefeller morda misli, da si s tem delovanjem za dušni blagor soljudi zasluži nesmrtnost.

Toda nesmrtnosti si ni moč kupiti ne z milijardami, niti s pridigami. Celotno sedanjost kapitalističnega veka, ko se na tihem klanjajo pred milijardami in jim služimo, je vsakogar sram o čem takem na glas govoriti. Dolgovezne osmrtnice pišejo o cesarjih, učenjakih in umetnikih, toda pisati o milijonarjih samo zato, ker so milijonarji, tega se vsakdo sramuje. Zbirka bolh je za človeški napredek več vredna nego vse pridobljene milijarde. Multimilijonarji niso namaki človeštva, čeprav drže v svojih rokah orjaške sile. Saj so celo v vsej »Britanski Enciklopediji« omenjena le tri imena milijonarjev, a poleg njih cele dolge strani, ki so posvečene stotinam pisateljev, umetnikov, igralcev in učenjakov.

Čudno je, da je v deželi dolarskega malika deljal filozof Emerson: »Edino, kar je vredno, da se ustvarja, so ideje.«

Ena sama majhna ideja, ki je bila v teku celotnega življenja porojena in ki je koristna človeštvu, je več vredna nego vsi zakladi milijardierja.

Pred par leti so priredili v New-Yorku slavnostni sprejem ruski veliki kneginji Viktoriji. Viktorija, žena bivšega ruskega velikega kneza Kirila Vladimiroviča, ki se je nedavno prej sam oklical za carja vseh Rusov, je bila povabljen v Ameriko od neke Miss Loomis, prednice ženskega kolonijalnega društva. Kirilovi privrženci so hoteli to potovanje izrabiti za monarhistično demonstracijo. Mrs. Loomisova je pa imela čisto druge namene: ta sprejem naj bi služil v to, da bi v življenju »400« nastala nova doba... Zdaj jih namreč ni več samo 400, temveč 500.

Sprejem velike kneginje Viktorije so izrabili za preosnovanje newyorške »odlične družbe« (highlife). Sestavili so odbor treh dam z Mrs. Loomisovo na čelu, ki so pregledale seznam vseh tistih, ki so hoteli prisostvovati sprejemu. Vsi so hoteli biti navzoči, saj je bila to neke vrste parada. V New-Yorku od takrat delé odlične dame v dve skupini: v tiste, ki so pri tem slovesnem sprejemu bile navzoče, in v tiste, ki niso bile navzoče...

V novem svetu rastejo milijonarji kakor gobe in vsi so želeli, da jih prištejejo k »400«. Med vojno je nastalo še prav posebej mnogo vojnih dobičkarjev. Mrs. Loomisova je mnenja, da ima zdaj, ko v Evropi vlada zmešnjava, ko so resnične vrednote brez vrednosti, ko kneginje služijo kot kuharice in veliki knezi odpirajo igralniške beznice, Amerika nalogo, da pospešuje gojitev »modre« krvi: zato je sklenila, da resnične vrednote loči od nepristnih... Po nadvse natančni izbiri so pripustili petsto dam k sprejemu. Odslej v Ameriki ni več samo »400«, temveč že »500« izbrancev.

Kdor hoče videti teh »500« vse naenkrat v vsem njihovem blesku in veličanstvu, naj gre k premijeri newyorške Metropolitan-operi, najbolje, kadar poje Šaljapin kot gost. Treba je, da človek vidi »briljantno podkev«. Tako namreč imenujejo vrste lož v Metropolitan-operi ob premijerah. Ogromna podkev iz samih briljantov in biserov. Navzoči so namreč lastniki polovice vseh briljantov in biserov, kar jih je na vsem svetu...

Za Šaljapinovo gostovanje stane loža tisoč dolarjev (približno 50.000 dinarjev). Sedežev za

Za prijavo v skupino B) zadošča, če se z dopisnico sporoči odboru »Dobrote«: Podpisani prijavljam v skupino B) »Dobrote« te-le osebe, ki so že redni člani »Dobrote«: (priimek, ime in, če mogoče, člansko in rodbinsko število).

Prispevki za skupino B) se bodo za začetek plačevali vnaprej, in sicer hkrati z rednimi mesečnimi prispevki. Za sedaj se bodo članom, ki se jim prispevki odtegujejo od osebnih prejemkov, od 1. julija pa do 31. decembra 1928 tudi prispevki za skupino B) v višini 5 Din vsak mesec odtegnili od osebnih prejemkov. Tisti člani, ki plačujejo prispevke po položnicah, pa naj v času od 1. julija do 31. decembra 1928 vplačajo 6 prispevkov po 5 Din za vsakega v skupino B) prijavljenega člana. — Po preteku poslovnega leta se bodo vplačani prispevki obračunali z eventualnimi izplačili za izredne podpore. Primanjkljaji se bodo naknadno izterjali, prebitki pa se bodo vpisali v dobro.

Od izrednih podpor bo odbor odtegnil za stroške uprave majhen znesek, ki ne sme presegati 5 odstotkov.

Vabilo

Hranilni in posojilni konsorcij javnih nameštencev in upokojeencev, r. z. z. o. j. v Ljubljani

naznanja vsem svojim članom, da se bo vršil v sredo, 25. aprila 1928 ob 7. uri zvečer v restavraciji »Ljubljanskega dvora«, soba št. 4 in 5 v pritličju, vhod Prazakova ulica v Ljubljani

53. REDNI OBČNI ZBOR

z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo o poslovanju in računskem sklepu za upravno leto 1927.
2. Poročilo nadzorovalnega sveta.
3. Predlog proračuna.
4. Določitve, odobrenja in sklepanja v smislu točk 4., 5., 7. in 8. člena V-31 zadr. pravil.
5. Dopolnilne volitve.
6. Slučajni predlogi združnikov.

Pripomba. V slučaju nesklepčnosti se bo vršil pol ure pozneje istotam za rešitev istega dnevnega reda nov občni zbor, ki bo sklepčen brez ozira na število prisotnih združnikov. — Letni račun leži v konsorcijski pisarni, Gregorčičeva ulica 7, pritličje, na vpogled ob torkih in petkih od 4. do 5. popoldne.

Z upravnim odborom:

Ivan Rostan s. r.

Ivan Podgornik s. r.

*Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo,
okusen in izdaten pridelek h kavi*

premiere sploh ni mogoče kupiti; borzni principi so jih za pet let vnaprej že pokupili. Delnice resničnih princev po rojstvu padajo, delnice borznih princev neprestano rastejo...

Metropolitan-opero odpro v novembru. Otvoritev opere znači otvoritev velike družabne sezone. Obleke za prvo predstav so pol leta vnaprej naročene. Plašči iz chinchille (neka vrsta južno-ameriške kožuškovine) in iz sobolje kožuškovine, ki veljajo stotisoč dolarjev (pet milijonov dinarjev), niso redki, take, ki veljajo manj kot deset tisoč dolarjev, pa nosijo kvečjemu »revežic«. Toalete nabavljajo iz Pariza, ki je modno središče vsega sveta. Vsako obleko dobite naravnost od pariških tvrdk. Pa cena? Za uvoz luksuznih predmetov je plačati 60odstotno carino. Nič ne dé!

Člani te bratovščine »400« ne vidijo prav radi, če se kdo loti, da bi preiskal, odkod izvira njihovo pokolenje. Med najbližjimi predniki jih je mnogo, ki bi portretni zbirki dedov ne delali baš časti. Nekateri so pobegnili iz kaznilnic starega sveta ne zaradi političnih zločinov, drugi so si pridobili svoja bogastva s trgovino z zamorskimi sužnji, tretji so bili običajni pustolovci, ki se jim je v novi domovini sreča nasmešila. Ni res, da so baš vsi predniki ameriških multimilijonarjev prodajali vžigalice po ulicah in pričeli kot počestni snazilci čevljev.

Že od davnaj skušajo ameriški milijonarji, da bi plemenitili svoje pokolenje z evropskimi naslovi. Ta težnja je že prav posebno začela naraščati od devetdesetih let dalje, ko je ena Gouldovih hčerk vzela nekega markiza Boni de Castellano

„Narodno djelo“ vprašuje: Kaj je boljše, ali da ima državni nameščenec dobro plačo, ali da kot finančni uradnik vzame 10.000 Din podmite in je potem državna blagajna prikrajšana za 1.000.000 Din?!

Tolmačenje uradniškega zakona.

Rešitve in pojasnila.

Zanimanje braniteljstva u kaznenim stvarima smatra se slobodnom profesijom i isključuje penzionera na dodatke na skupoće u smislu čl. 16. stav drugi, odluke ministarskog savjeta D. R. Br. 107.201. 1924.

Povodom molbe jednoga penzionera, koji se bavi braniteljstvom u kaznenim stvarima za isplatu pripadajućih mu ličnih i porodičnih dodataka na skupoću, izvijestilo je ministarstvo financija generalna direkcija državnog računovodstva aktom od 8. XI. 1927. D. R. br. 106.163, da se zanimanje braniteljstva u kaznenim stvarima ima smatrati slobodnom profesijom, i da se na penzionere, koji se bave ovom profesijom, ima primijeniti propis čl. 16. drugi stav, odluke ministarskog savjeta D. R. Br. 107.201. 1924., o čemu se naslov znanja i ravnjanja radi obavještava.

Način postavke i prava kontraktualnih državnih službenika po čl. 130. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda.

U pogledu postavljanja kontraktualnih službenika u državnu službu po čl. 130. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda od 31. jula 1923. g., saopćio je g. ministar prosvjete pod P. br. 2437 od 7. marta 1927. g., rektoratu univerziteta, u Zagrebu, slijedeće:

»Kontraktualni službenici u užem smislu, koji su primljeni u državnu službu, na osnovu alineje 3. člana 130. zakona o činovnicima, razlikuju se od ostalih kontraktualnih službenika - dnevničara u tome, što im se po odobrenju min. savjeta, s obzirom na njihovu naročitu spremu i rad daje mogućnost, da ugovorom koji u ustalom ne može biti duži od 3 godine, obezbijede svoja mjesta i isplatu predviđenih prinaldežnosti pod uslovom da ispunjavaju sve odredbe ugovora, dok se sa ostalim kontraktualnim službenicima - dnevničarima ne zaključuje nikakav ugovor niti im se zajamčava služba, a prema tome i pravo na prinaldežnosti za duže vrijeme od mjesec dana, kakav je uzus u svima ministarstvima, pošto se oni u smislu alineje druge vrijeme svoga penzioniranja primali, to je napred čl. 130. zakona o činovnicima postavljaju odlukom bez odobrenja i pošto im se samim postavljanjem

određuje nagrada. Ali ovo preimućstvo, koje imaju ovi kontraktualni činovnici u ožem smislu (t. j. oni, koji imaju sklopljeni ugovor nikako im ne daje druga prava ostalih stalnih državnih službenika, osim prava predviđenih samim ugovorom, koji mora biti u skladu sa članom 130. zakona o činovnicima. — Za kontraktualne službenike - dnevničare alineja druga, člana 130 zakona izrično kaže: Da ovakvi službenici nemaju prava, koja imaju ostali državni službenici.«

Vojna služba djaka, ako su u drž. službi.

Onim apsolviranim djacima in studentima, koji su protivno zakonu prije odsluženja roka primljeni u državnu službu prestalo je pravo na odlaganje roka samim faktom, da su primljeni u državnu službu, jer su na taj način jasno pokazali, primajući se državne službe, svoju namjeru, da napuštaju školovanje. Državna služba isključuje svaku drugu službu i rad (čl. 94., 101. i 103. zakona o činovnicima), pa ne dopušta da državni službenik može jednovremeno biti i djak i državni službenik.

Iz ovih ustavnih i zakonskih odredaba jasno izlazi, da se ne može primiti u državnu službu lice sa odloženim vojnim rokom, već samo ono koje je vojsku odslužilo ili od iste po zakonu o ustrojstvu vojske i mornarice oslobođeno (čl. 4. toč. 5. zakona o činovnicima). Tako izrično naredjuje čl. 47., II. stav zakona o ustrojstvu vojske i mornarice. Tko je odslužio rok, kazuje čl. 42. i 49. zakona o ustrojstvu vojske i mornarice, tko je oslobođen, čl. 50. zakona o ustrojstvu vojske i mornarice.

2. Po ovakvim tužbama, na ovaj način obrazloženim, državni savjet je u svome I. in II. odjelenju donosio presude i saglašavao se sa tužbama glavne kontrole, poništavao rješenja o ovim postavljanjima. U većini slučajeva VI. odjelenje državnog savjeta, svojim presudama, odbacivalo sve tužbe glavne kontrole s razloga, da tužba glavne kontrole nije osnovana, »jer prvi stav toč. 5., čl. 4 u vezi druge rečenice čl. 22. zakona o činovnicima ne isključuje postavljenje lica kojemu je odložena služba u kadru«, a za apsolvirane studente, primljene u državnu službu, sam naziv apsolvirani student dovoljan je, da objasni da stupanjem u službu nije napustio školovanje.

Na penzionisane zvaničnike i služitele, u koliko su oni bili penzionisani prije stupanja na snagu rješenja DRBr. 99.000:1926. ne mogu se primijeniti propisi istog rješenja za smatranje ličnog dodatka.

Rješenjem ministarskog savjeta DR. broj 99.000 od 23. jula 1926., novo je regulirana visina ličnih dodataka na skupoću drž. službenika i penzionera. Prema tome ima se za sve one službenike, na koje se ovo rješenje odnosi, kod odmjerivanja ličnog dodatka na skupoću prigodom njihovog penzioniranja, kao osnov uzeti onaj lični dodatak, koji su oni u vrijeme svoga penzioniranja primali, to je napred navednim rješenjem smanjeni dodatak.

in se je Vanderbiltova hči poročila z vojvodo Marboroughom. Od tega časa so poroke med ameriški milijoni in evropskimi naslovi vsakdanji pojavi.

Dočim se nekateri trudijo, da bi plemenitili rod »400«, ga drugi na bedast način kvarijo. Na primer Gould. Gouldi so sploh pravi nepridipravi ameriškega odličnega sveta. Vsi ameriški multimilijonarji se vozijo v Pariz in na francosko Riviero, da tam razsipajo svoj denar. Njihove žene se same vozijo tjakaj in »hodijo tam po glavi«. Ne hodijo samo v Palais de Glace, ne ponočujejo samo v lokalih, kakršni so L'Ablaye, Ramor, v apaskih beznicah, kjer kade debele smotke — počenjajo še mnogo hujše stvari... Ko se pa povrnejo domov, v Ameriko, je vse pozabljen in nobenih sledov ni več.

Frank Gould je zagrešil mnogo več. L. 1911 se je odpeljal v Pariz, obiskal tam opereto »Havana«, ki je bila takrat posebno priljubljena, videl tam pevko Editho Kelly in se poročil z njo. Njegove sorodnike je ta ženitev silno ogorčila. Pričeli so boj zoper njega, ki se je razširil celo na borzo. Delnice raznih podjetij, pri katerih je bil Gould udeležen, so padle, in ljudje, ki niso poznali ne Gouldovih, ne gospodične Kellyjeve, so izgubili svoj denar. Frank Gould je bil primoran, preseliti se v Evropo...

Zadnje dejanje te tragi-komedije se je odigralo šele pred kratkim. Pred nekim pariškim sodiščem se je razpravljalo o ločitvi Franka Goulda. Njegova žena je zahtevala od njega več milijonov dolarjev odškodnine, ker jej ni dajal potrebnih sredstev za življenje. Gouldov odvetnik je doka-

zal, da je Mrs. Gouldova v teku enega meseca kupila 96 klobukov, od katerih so mnogi veljali nad tisoč frankov, da je mož poravnal vse te račune, da pa je hotela kupiti še več klobukov!

Med vojno bi bil moral eden Gouldove rodbine k vojakom. Skušal se je rešiti vojaške službe pod pretvezo, da »njegova žena brez njegove podpore ne more živeti«. Ta razlog v Ameriki zadostuje, da človeka oproste vojaškega službovanja. Časopisi so bili ogorčeni in dokazali so, da je Gouldova žena večkratna milijonarka. Nato je ona sama izjavila časopisnim poročevalcem, da res lahko živi brez moške podpore in da misli, da se mož ne bo branil vojaške suknje...

Od dveh velikih železnic, ki vodijo preko Združenih držav, od zapada do vzhoda, je eno progo nadziral eden obeh bratov Gouldov, drugo — drugi. Da bi privabila čim več tovorov, sta oba brata začela zniževati prevozne cene. Najprej za 30 odstotkov, potem za polovico, potem sta znižala prevoznino za 70% in obe železnici sta že delali z velikimi izgubami. Glavni boj se je bil za prevoznino živine; ta je namreč poglaviti prevozni predmet od zapada na vzhod. Ko je prevoznina padla že na smešno nizko stopnjo, kjer je železnica imela očitno škodo, je eden obeh Gouldov nenadoma zvišal svoje tarife in prepustil bratu ves prevoz živine. Ta je nato mislil, da je zmagal. Ko so pa onega vprašali, zakaj je popustil, je mirno odgovoril: »Zdaj kupujem jaz na zapadu živino in jo prevažam po bratovi železnici... To mi nosi došteti več dobička. Pri vsakem volu, ki ga spravim v New-York, zgubi moj bratec dvajset dolarjev!«

(Konec).

Kako se ali rješenje DR. broj 99.000 prema odredbi tačke 4. rješenja generalne direkcije državnog računovodstva DR. broj 101.644 od 29. jula 1915. ne odnosi na penzionirane zvaničnike i služitelje, to svi svi, u koliko su oni bili penzionirani prije stupanja na snagu rješenja DR. broj 99.000: 1926., imaju i nadalje da primaju nesmanjen lični dodatak na skupoću prema propisima odluke ministarskog savjeta DR. br. 107.201 g. 1924. (DRBr. 165.014:1927.)

Udovi državnog službenika, kojoj je regulirana penzija propisima novog čin. zakona pripada za djecu dodatak po čl. 143. i 149. zakona o činovnicima bez obzira na to, da je za penzijski osnov uzeta penzija njenog muža regulirana po ranijim propisima.

U jednom konkretnom slučaju traži udova državnog penzionera penzioniranog po starim propisima za svoju kćerku, koja je navršila 16. godinu života porodični dodatak na skupoću po čl. 41. i 42. činovničkog zakona. Kako je ali toj udovi odmjeren porodični dodatak od lične penzije suprugove, koju je isti uživao po starim propisima, ali po procentu novog činovničkog zakona, jer je suprug udove umro nakon stupanja na snagu novog činovničkog zakona, to je od generalne direkcije državnog računovodstva zatražena uputa, da li u tom slučaju pripada udovi dodatak za dijete predviđen čl. 41. i 42. činovničkog zakona.

Na taj upit donijela je generalna direkcija državnog računovodstva slijedeće rješenje od 7. novembra 1927. DR. br. 139.989:

Udovi pripada dodatak na dijete po čl. 143. i 149. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda, jer je udovi regulirana penzija po propisima novog zakona bez obzira na

to, da je za penzijski osnov uzeta penzija njenog muža, koja je bila regulirana po propisima ranijeg zakona.

Objašnjenje čl. 79. fin. zakona za 1927.—1928. u predmetu oporezivanja honorara i nagrada državnih službenika.

Pošto se je direkcija uvjerila, da finansijske vlasti nejednake pa često nepravilno tumače i primjenjuju čl. 79. finansijskog zakona za 1927.—1928. god. odjeljak V. koji se odnosi na oporezivanje honorara i nagrada državnih službenika, to u interesu pravilne i jednoobrazne primjene ove zakonske odredbe i otklanjanja izlišne administracije daje slijedeće objašnjenje:

Po članu 79. odjeljak V. finansijskog zakona za 1927.—28. godinu imaju se porezivati sva primanja državnih službenika, koja imaju karakter honorara ili nagrade, izuzev nagrad i honorara oneroznog karaktera, kao što su nagrade za službena putovanja, selidbe, kao i sve druge nagrade koje se daju kao naknada za već učinjene izdatke državnih službenika pri obavljanju kakvog zvaničnog posla.

Prema tome ne podleže porezivanju ni svi oni stalni dodatci sa unapred utvrđenim sumama koje izvjesni državni službenici imaju kao dopunu redovnih primanja, a određeni su specijalnim zakonima i vezani su za položaj i vršenje redovne dužnosti službenika kao što su: sudski dodatci, dodatci načelnika, epidemičkih ljekara, činovnika Hipotekarne banke i drugi.

Vestnik.

Redni obćni zbor društva konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije se bo vršil dne 15. aprila t. l. ob 10. dopoldne v Ljubljani v gostilni

pri Mraku na Rimski cesti (Prešernova soba). — Anton Mencinger I. r., tč. predsednik. Narte Velikonja I. r., tč. tajnik.

Opozorjamo, da ima Društvo upokojenih javnih nameštencev za Slovenijo v Ljubljani svoj letošnji redni obćni zbor v nedeljo dne 15. t. m. ob 9. uri dopoldne v salonu restvracije pri »Mraku« na Rimski cesti. Na zborovanje imajo pristop tudi državni upokojenci in upokojenke, ki niso člani tega društva. Ker so važna poročila na dnevnem redu, vabi k obilni udeležbi Društveni odbor. — Ljubljana, dne 3. aprila 1928. Anton Svetek, tč. predsednik. Karol Šinkovec, tč. tajnik.

Zdravniška in zobotehniška dela izvršujeta po izredno znižanih cenah in proti plačilu na obroke vsem organiziranim državnim nameštencem in njihovim rodbinskim članom gosp. dr. Milan Perko, zdravnik in zobozdravnik v Novem Vodmatu (Vodmatska ulica 3), in gosp. Henrik Franken, konces. zobotehnik v Vodmatu (Mostah). Podrobna pojasnila (prospekti itd.) so na razpolago pri Zvezinem tajnistvu.

Primera. Nedavno (»Jutro« 30. I. 1927) smo čitali, da sprejme ministarstvo vojske in mornarice pet kandidatov za administrativne podporočnike sodne stroke. Kandidati so morali dovršiti najmanj nižjo gimnazijo ter morajo imeti enoletno prakso v sodni ali politični službi, ali pa morajo biti absolvirani pravniki.

V civilni državni službi se silno strogo gleda na šolsko kvalifikacijo pri razvrstitvi na kategorije, v tem razpisu pa je absolviran pravnik (brez izpitov) izenačen z absolventom nižje gimnazije, ki ima eno leto sodne ali politične službe. Eden kakor drugi pa postane podporočnik in dobi mesečno okroglo 1000 Din več kakor absolviran pravnik z vsemi izpiti v civilni državni službi!

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche
Ljubljana, Pred škofijo 21.

Najboljši

šivalni stroji in kolesa z mamke Gritzner in Adler ter švicarski pletilni stroji »Dubied« za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA blizu Prešernovega spomenika Telefon 2913

Pouk v voženju brezplačen. Vočetna garancija

Delavnica za popravila.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič
Ljubljana, Šelenburgova ul.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo dežnikov ter sprehajalnih palic Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Fran Iglič krojski atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Cenejše kot pri razprodajah se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor
Glavni trg šte. 17.

Obiščite novo urejeni oddelke za gospode Trpežno blago Najnižje cene Modna trgovina za dame in gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

Ustanovljena 1. 1889

Telefon šte. 2.016

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena 1. 1889

Poštni ček 10.533

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)
LJUBLJANA
Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 1.200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najviše mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. !!

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.